საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

ოთხშაბათი, 12 მაისი 1920 წ.

ერთობა

ფასი 3 მანეთი

ხელმოწერის ფასი: 1 თვით 70 მანეთი, ცალკე ... ... 3 მანეთი. განცხადების ფასი ხარჯული ... პეტიტის სტრიქონი 5 მანეთი. მეოთხე გვერდზე 8 მან. ... განცხადება ... 15X2 სტრიქონი ... 100 მანეთი. ... განცხადებები არ ... რედაქცია და კანტორის მისამართი: ერთობის ქუჩა № 4 ... ... 9-10 ... ტელეფონი 16—83

№ 105 ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 105

დიმიტრი თადეოზის ძე დეკანოზიშვილი მეუღლით თამროთი, მარიამ სოლომონის ასული, ნადეჟდა და ნინა თადეოზის ასული, ნიკოლოზ, მიხეილ და გიორგი თადეოზის ძენი და იულია დორისპანის ასული დეკანოზიშვილები აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხუთშაბათს, მაისის 13-ს შუადღის 1 საათზე, ქუქიის წმ. ნინოს სასაფლაოზე გადახდილ იქნება ერთი წლის პანაშვიდი, პირველის დაუვიწყარი და ძვირფას მეუღლის, მეორის დედის და დანარჩენთა ძმლის

ეკატერინე პეტრეს ასული დეკანოზიშვილის

სულის მოსახსენებლად (1559 1—1)

ღრმად დამწუხრებულნი მშობლები: ვლადიმერ და მართა, ძმები: ვიქტორ, ნოე და ნიკოლოზ, დები სოფიო, რისიმე და ანასტასია, რძალი პელაგეა ქლენტისა, სიძე ხალამბერ გოგუაძე, ძმისწულები: ალექსანდრე, გიორგი და ლევან ქლენტები აუწყებენ ნაცნობებს და მეგობრებს უდროოდ გარდაცვალებას მათთვის ძვირფასის და საყვარელის

ანიჩკა ვლადიმერის ასული ქლენტისა

დასაფლავება მოხდება ხუთშაბათს, 13 მაისს, დღის 2 საათზე სამების ეკლესიის გალავანში (1561 1—1)

გამგეობა ქართული სავაჭრო ბანკისა ქ. ფოთში

ამით აცხადებს ბ. აქციონერების საყურადღებოდ, რომ მეორე სახელი 50 პროც. ტ., ხუთასი მანეთი თითო აქციაზე უნდა იქმნეს შემოტანილი არა უგვიანეს

პირველ ივლისისა ამა წლისა

აღნიშნული ბანკის სალაროში ვინც აღნიშნულ ვადაზე ფულს არ შემოიტანს სრულათ, თანახმად ბანკის წესდების 8 მუხლისა, გადასცდება ხელმომწერლების ბანკის სასარგებლოდ ყოველ გადაცილებულ დღეში 6 პროც. ჯარიმა და 6 პროც. პენია წლიურ ანგარიშით. და ნომრები ფული შემოუტანელ აღნიშნულ ვადაზე მოწმობებისა იქნება გამოცხადებული „საქართველოს რესპუბლიკა"-ში და ამ განცხადების შემდეგ ორი კვირის განმავლობაში ფული არ იქნება სრულად შემოტანილი, გამგეობა ვალდებულია გაყიდოს ბირჟაზე მაკლერის საშუალებით ყველა მოწმობები, რომლითაც ფული არ შემოუტანია იმ ნომრებით, რომელიც იყო გამოცხადებული. შემდეგ ვადა გასული მოწმობები გამოცხადებული იქნება გაუქმებულად და ახალ მეიდველებს მიეცემა ახალი მოწმობები იმავე ნომრებით, იმ აღნიშვნით, რომ ეს მოწმობები მიცემულია ძველის მაგიერ თავის დროზე ფულის გადაუხდელობის გამო. აღებული ფულიდან ამ მოწმობების გაყიდვისგან ყოველივე ხარჯი და პროცენტის გამოკლებით დაუბრუნდება თავიანთ პატრონს. (1538—3—3)

დაიწყო მუშაობა

ახლად გახსნილმა პირველმა კავკასიაში და საქართ. რესპუბ. ქალაქთა კავშირის

— ნამდვილი გრეხილი —
ვენის ავეჯეულობის ქარხანამ

მიიღება შეკვეთა სკამების, კრაოტების, ავტომობილის „დუგების" და სხვა. შესაკვეთათ და ცნობების მისაღებათ მიმართეთ ქარხნის კანტორაში ანტონიევის ქუჩა № 1 ჩერქეზოვის კუთხე. (6. 10—3)

ქართველ მსახიობთა საპროფესიო კავშირის საბჭო

აცხადებს, რომ სამშაბათს, მაისის 18-ს, ქართულ კლუბის დარბაზში, დილის 11 საათზე დანიშნულია ქართველ მსახიობთა კავშირის წევრთა წლიური

საზოგადო კრება

განსახილველი საგნები: 1. წლიურ ანგარიშის განხილვა და დამტკიცება. 2. ქართული თეატრის მდგომარეობა და მომავალი სეზონი. 3. მომავალი წლის ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვა და დამტკიცება. 4. მიმდინარე საკითხები. 5. ახალ წევრთა მიღება და დამტკიცება. 6. საბჭოს, სარევიზიო კომისიის და სასამართლოს წევრთა არჩევნები. (6. 1—1)

საჯარო ვაჭრობა

საქართველოს რესპუბლიკას ქალაქთა კავშირი

კვირას, 16 მაისს 1920 წ., დილის, 11 საათიდან, ყოფილ ცენტრალურ სახელოსნოს შენობაში (ტრამვაის პარკის ტერიტორიაზე) ანდრეევის ქუჩა, რკინის გზის საავადმყოფოს პირდაპირ, ქალაქთა კავშირის სამეურნეო ნაწილის მიერ დანიშნულია

ზეპირი ვაჭრობა

სხვადასხვა მასალებზე (ხის, რკინის და ეკიპაჟების ნაწილების). სიის ნახვა შეიძლება ყოველ დღე, დილის 9-დან ნაშუადღევის 3 საათამდე, კომერციულ განყოფილებაში (გოგოლის ქ. 51) და ქალაქთა კავშირის ცენტრო-საწყობში (მალაკანის ქ. 48.) (6. 3—1)

საქართველოს რესპუბლიკის ქალაქთა კავშირი

მილიუტინის ქუჩაზე № 15 ქალაქთა კავშირმა გახსნა საკუთარი

ეკიპაჟების და ეტლების ქარხანა

რომელიც ღებულობს შესაკეთებლად და გასაახლებლად ეკიპაჟებს, ფურგუნებს, და ყოველგვარ ეტლებს

მთავრობის დაწესებულებათა
და
საზოგადოებრივ ორგანიზაციებიდან

იქვე სწარმოებს რემონტი ავტომობილებისა (რკინის სამუშაო, ხის, გასაკრავი და მხატვრობა სამუშაოები)

მასალა რემონტისათვის ეძლევათ

მიღებულია საზღვარ გარეთიდან (6. 3—1)

განცხადება

რკინისგზელთა ცენტრალურ გამგეობასთან არსებული კულტურა-განათლების კომისია 20 მაისს, დილის 10 საათზე

ნიშნავს ვაჭრობას

მუშტაიდის ბაღში არსებულ სავაჭროების (ბუდკების) და კლუბის ბუფეტის იჯარით გასაცემათ.

მსურველთ პირობების გაგება შეუძლიათ კავშირის ცენტრალურ გამგეობაში, ველიამინოვის ქ. სახლი № 200, დილის 8—2 საათამდის. (1564 3—1)

რუსეთი და ადერბეიჯანი

მოსკოვმა იცნო საქართველოს დამოუკიდებლობა და ხელი მოაწერა ჩვენთან საზავო პირობას. ამით მოხდა მორიგება და საბოლოო შეთანხმება ჩვენ შორის და ყოველგვარ სახელმწიფოებრივ დავას ბოლო მოეღო.

იმავე ხელშეკრულებით საკმაოდ ნათლად და მკაფიოთ არის განსაზღვრული ჩვენი ტერიტორიის ფარგლები, როგორც ჩრდილოეთით, ისე აღმოსავლეთის მხრივ. ჩვენსა და ადერბეიჯანს შორის გავლებულია ერთგვარი ხაზი.

მართალია, ადერბეიჯანი, რომელიც დამოუკიდებლობის ნიადაგზე დგას, სრულიადაც არ არის ამ ხელშეკრულებით შებოჭილი, თავის პრეტენზიებში, მაგრამ რუსეთის გადაწყვეტილებას, რომელიც ამ ქვეყნის ადერბეიჯანის ოფიციალური მოკავშირე და ფაქტიურ, უნდა მიეცეს უდიდესი მნიშვნელობა, როგორც მორალურ და იურიდიულ აქტს, რომელიც მოწმობს საქართველოს ფარგლების სამართლიანობას და მის ეროვნულ ხასიათს. საბჭოთა რუსეთის ხელშეკრული აღიარებს, რომ საქართველოს მართალიც ამ საზღვრების უდავო სუვერენია.

მაშასადამე ამ საზღვრების შესახებ ყოველგვარი დავას მეორე მოკავშირესთან ადგილი არა უნდა ჰქონდეს. რამდენადაც მისი მეგობრობა სახელმწიფო საკითხს ჩვენს სასარგებლოთ სწყვეტს, იგი უდავოთ უნდა ჩაითვალოს. მით უმეტეს, რომ თუ ჰქონდა ადგილი სისწორით გადაჭრა, ეს შეიძლებოდა ყოფილიყო მხოლოდ მოკავშირე სახელმწიფოს სასარგებლოთ, რომელიც საბჭოთა ღონისძიებით ეხმარება და ამიტომ საბჭოთა რუსეთის ცნობისმოყვარეობა.

მაგრამ ეს კიდევ ცოტაა.

ადერბეიჯანის ძველ მუსავატისტურ მთავრობასთანაც კი ჩვენ გვქონდა სამეგობრო ხელშეკრულება და სადაო კითხვების გადასაწყვეტად გამოსწორებული დემოკრატიული, შეთანხმებული ყოველი ეროვნული მიზნების პრინციპების მშვიდობიანად გადაწყვეტა.

მაშასადამე საბჭოთა რუსეთთან ხელშეკრულებაც რომ არ არსებობდეს, ჩვენსა და ადერბეიჯანის ხალხს შორის თითქმის მაინც არ უნდა გაფუჭდეს.

მაგრამ რას ვხედავთ?

ბაქოში საბჭოთა გადატრიალების მეორე სამინისტრო დაემუქრა ჩვენი საქართველოს, და ჩვენს საზღვრებზე გადმოვიდა ადერბეიჯანის ჯარი. აქედან ცხადია, რომ ეს გადატრიალება იყო ყველაზე დიდი დემოკრატიული პრინციპის წინააღმდეგ სამეგობრო და დემოკრატიულ ხელშეკრულებათა გასამართლებლად და ისპანიურ ტერიტორიების მიტაცების სისხლის ღვრის დასაწყებად.

გაუგონარი უმაგალითო მუქარით, მიუხედავად მოსკოვის ამ მხრივ ბრძანების წარმოდგენა კომუნისტებს, რომლებიც ისმალთა მხედრების და ხოსტის შემოსევის არხიდან შემოვიდნენ ომის ბალშეტი და ანადგურებს სისხლის ღვრას ამიერ-კავკასიის ერთა შორის.

საქართველოს მშვიდობის მოყვარე დემოკრატია, რომელიც ადრიდანვე თავს იცავს საბჭოთა რუსეთთან ზავს, თუმცა რუსეთის კომუნისტებმა იმედები ჩაიფუშეს და ანტისახელმწიფოებრივი საქმე და სისხლის ღვრა მოაწყეს, საქართველოს მუშათა კლასი, რომელმაც სრულიად გაუწოდა რუსეთის პროლეტარიატს საძმო ხელი და ნ. ჟორდანიას პირით, თავის ნაცადი გზით სოციალიზმისაკენ სვლა ამიარა თავის უმთავრეს მიზნად, ეს დემოკრატია და მუშათა კლასი არასოდეს არ მიაღწევენ და ჯერ არ აპატიებენ იმ პასუხისმგებელ ბოროტებას, რომელიც საქართველოს აღმოსავლეთ საზღვრებზე სისხლის ღვრის დაწყებაში გამოიხატა.

ადერბეიჯანის ხელისუფლების პასუხს აგებენ მთელი დემოკრატიის წინაშე თავის სისხლიანი მოქმედებისათვის. არც ადერბეიჯანის ხალხი დაუშვებს მათ, როცა შეხვდება მათ გამცემლურ და უგუნურ პოლიტიკას მთელ საზოგადოებას. ჩვენ ხალხს, საქართველოს მშრომელთ კი უნდა აშკარათ და გაბედულად ვუთხრათ:

ჩვენი ბრძოლა მომხდურ მტერთან წმინდა და უწიკვლოა, ჩვენი იარაღი, მტრის მოსაგერიებლათ მიმართული, სამართლებს ემსახურება და რევოლუციის განმტკიცებას ეძღვნება მსხვერპლათ.

ადერბეიჯანის ხელისუფლებამ რუსეთთან ჩვენი მორიგების შემდეგ კიდევ უფრო აშკარათ გამოამჟღავნა, მისი იმპერიალისტური არსებითი ზრახვები და ფაშური გულის ოქმინი ყველასთვის ნათელია.

ოსმალთა აგენტები და ხალილ-ფაშას შინა-ყმანი მიეშურებიან ჩვენი დამოუკიდებლობის დასანგრევად. გამარჯვებულ ოსმალეთს ვერ მოუხერხდა კავკასიაში შეიჭრას შემოსევა და აწიოკება.

დღეს დამარცხებული და მიწაზე განართხმული გერმანიის ფაშები ცდილობენ ადერბეიჯანის ელჩების ხელით გააკეთონ ის, რაც ოსმალთა ასკერებმა ვერ შესძლეს.

მაგრამ განა საქართველოს დემოკრატიას ისე აქვს მოდუნებული მკლავები, რომ ეს ცბიერი მტერი ვერ მოიგერიოს?

განა საქართველოს ხალხს ისე მოსძულდა თავისუფლება, დამოუკიდებლობა, ერთობა, რომ იგი ნური-ფაშას აგენტებს გაატანოს?

სცდებიან ჩვენი მტერნი და ორგულნი. თვითეული იდგა ამაყათ ამ რევოლუციის განმავლობაში და კვლავ ამაყი უნდა იქნეს მისი პოზიცია.

ჩვენი დემოკრატია დაიცავს თავის რევოლუციის ჰერას, დაიცავს თავის საზღვრებს და ამით საბოლოოთ განამტკიცებს რევოლუციით მოპოვებულ თავისუფლებას.

ჩვენი ჯარი და გვარდია შეაჩერებს მტრის მუხანათურ თავდასხმას. ჩვენ გვწამს ეს. და ამ რწმენით მოვესალმებით მოქალაქეებს: ყველანი თავის პოსტზე. ყველამ ერთსულოვნად გაუმაგრეთ ზურგი ფრონტზე მებრძოლთ. ფხიზელი გრძნობით გაამხნევეთ, ძლიერით გამაგრეთ მებრძოლთა გული. ერთსულოვნება წარმოშობს გამარჯვებას.

კანონი

ომიანობის გამო ჯარში გაწვეულ მუშათა და მოსამსახურეთა თავის ადგილებისა და ჯამაგირების შენახვისა.

1. მუშებსა და მოსამსახურეთ, რომელნიც გაწვეულ იქნებიან ომიანობის გამო სამხედრო სამსახურში მობილიზაციით, ან მოხალისეებად წავლენ, შენახებათ თავიანთი ადგილები იმ სახელმწიფო, საზოგადოებრივ და კერძო დაწესებულებებში და წარმოებაში, სადაც ჯარში გაწვევისას მსახურობდნენ.

2. ჯარში გაწვეული მუშა და მოსამსახურე ჯარში სამსახურის დროს მიიღებს თავიანთ დამქირავებლისაგან იმ ჯამაგირის ნახევარს, რომელიც ჰქონდა დანიშნული ჯარში გაწვევისას.

შენიშვნა. უკეთუ შრომის ხელშეკრულობით ან განსაკუთრებული პირობებით გათვალისწინებულია იმ მუხლში აღნიშნულ ჯარის კაცებს უფლება აქვთ მოსთხოვონ დამქირავებლებს ნახევარზე მეტი ჯამაგირიც.

3. ამ კანონის პირველ მუხლში აღნიშნული ჯამაგირის ნახევარი არ მიეცემათ იმ მუშებსა და მოსამსახურეებს, რომლებიც მოხალისეებათ შევიდნენ ჯარში.

შენიშვნა. მოხალისე ჯარის კაცს უფლება აქვს მოსთხოვოს თავის დამქირავებელს მთელი ჯამაგირი ან მისი ნაწილი მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ ეს გათვალისწინებულია შრომის ხელშეკრულებით ან საგანგებო პირობით.

4. ჯარში გაწვეულთა ადგილას ახალი მუშები და მოსამსახურეები მიიღებიან დროებით, ვიდრე მათი წინამორბედები ჯარში სამსახურიდან დაბრუნდებოდნენ. ამ შემთხვევაში დროებით დამქირავებულთათვის სალიკვიდაციო ფულის მიცემა სავალდებულო არ არის.

5. ჯარში გაწვეულ მუშებსა და მოსამსახურეებს, აგრეთვე მოხალისეებად წასულთ, სამხედრო სამსახურიდან დაბრუნებისას დამქირავებლები ძველ ადგილებს ჩააყენებენ წინანდელი ჯამაგირებით და ყველა იმ მოსაწყებებით, რომელიც მიიღეს ადგილების დარჩენილებმა.

6. ჯარში გაწვეული მუშები და მოსამსახურეები ვალდებული არიან დაუბრუნდნენ თავის ძველ ადგილებს, ორი კვირის განმავლობაში დღიდან სამხედრო სამსახურიდან განთავისუფლებისა. უკეთუ ამ ხნის განმავლობაში არ გამოცხადდებიან, დამქირავებელთ უფლება აქვთ უარი უთხრან მათ უკან მიღებაზე.

შენიშვნა. იმ შემთხვევაში, როდესაც ჯარიდან განთავისუფლებული გადააცილებს ამ მუხლში აღნიშნულ ვადას ავადმყოფობის ან ტყვედ ყოფნის გამო, დამქირავებელი ვალდებულია მისცეს მას ადგილი.

7. უკეთუ დაიხურა ის დაწესებულება ან წარმოება, რომელშიაც მსახურობდნენ ჯარში გაწვეული მუშები ან მოსამსახურეები, ან უკანასკნელთ ჯარს ეწყვიან სამსახურზე შტატების შემცირების მიზეზით, დამქირავებელი ვალდებულია გაუსწოროს მათ ანგარიში იმ ნორმით, რა ნორმითაც გაუსწორებენ სხვა მუშებსა და მოსამსახურეებს.

შენიშვნა 1. სამხედრო სამსახურში გატარებული დრო სალიკვიდაციო ჯილდოს გამოანგარიშების დროს არ მიიღება მხედველობაში.

შენიშვნა 2. წარმოებაში და დაწესებულებაში შტატის შემცირების გამო ჯარში გაწვეულ მუშათა და მოსამსახურეთა შტატს გარეშე დატოვება აკრძალულია ჯარისკაცის სამსახურიდან დაბრუნებამდე.

8. თუ სამხედრო სამსახურში ყოფნის დროს დაიკარგა მუშა ან მოსამსახურემ შრომის უნარი, ან მოკვდა, დამქირავებელი ვალდებულია მისცეს მას ან მის ოჯახს ჯილდო იმ სალიკვიდაციო ნორმით, რა ნორმაც ძალაში იქნება დამქირავებელ და გარდაცვლილზე სამხედრო მოსამსახურის სიიდან ამორიცხვის დროს.

9. დამქირავებელი ვალდებულია ...

დღეს

ვილსონს გადაუწყვეტია არ ჩაერიოს მოკავშირე სახელმწიფოების მიერ ოსმალეთის საკითხის მოწესრიგების საქმეში.

მოკავშირეებს აზრათ აქვთ ისევ შეეხონ რუსეთის საკითხს.

ინგლისის სამხედრო სამინისტროს ცნობით მდგომარეობა კილიკიაში გაუმჯობესდა.

გენერალური შტაბის ცნობით წითელი ხიდის რაიონში 11 მაისის დილიდან ბრძოლა სწარმოებს. სხვა მიმართულებებზე სიწყნარეა.

ნიშნის სათანადო სამხედრო უფროსს, რომელნიც მუშა და მოსამსახურე იღებს ამ კანონით ჯამაგირს და რამდენს.

10. ვინც ამ კანონს დაარღვევს, დასჯილ იქნება ჯარიმით სამი თვის მანძილზე, ან საპყრობილეში ...

11. ეს კანონი ძალაშია 1918 წ. ...

1919 წ. აპრილის 30-ს.

რუსეთ-ევროპული საქმის მდგომარეობა

„მუშების" სადამი

გენერალური შტაბის სამხედრო ცნობები

მაისი 11.

ბათომი

ხოლოს ახლოს, გუშინ ...

— საქართველოს მომმარაგების სამინისტროს ...

დეპეშები

(საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ...)

11 მაისს.

და შეადგენს ლივიის და წყნარი ოკეანის სამფლობელოების იმ ჯგუფიდან, რომელიც ფრანგიის და კონსტანტინოპოლის ოკუპაცია მოიხდინა.

ოსმალეთის საკითხი.

ვაშინგტონიდან მოსული დეპეშის თანახმად ვილსონმა გადაწყვიტა არ ჩაერიოს მოკავშირეების მიერ ოსმალეთის საკითხის მოწესრიგების საქმეში.

გერმანია არ მოითხოვს სპას კონფერენციის გადადებას.

გაზეთი „ფორვერტს"-ის ცნობით გერმანიის მთავრობის ცვლას რომ მან კონფერენციის გადადება ითხოვოს.

მილიერანი და ფოში ლონდონში.

„პტი პარიზიენი" იუწყება მილერანი ფოშთან ერთად ლონდონში ამ კვირის დამლევს წავა.

ამერიკული ცნობები.

გაფიცვის გარშემო.

1 მაისს დაწყებული საერთო გაფიცვების შესახებ დღე, მუშათა ორგანიზაციების გადაწყვეტილ მოქმედების დღე იყო, რომელსაც მთავრობა ...

ახალი ამბები

ერთმანეთს და ქალაქის გამგეობას წარუდგინოს ერთი შემუშავებული პროექტი.

სატრანსპორტო გადასახადი. ქალაქის გამგეობამ თბილისის კლუბებს სატრანსპორტო გადასახადის სახით გაწერა 1 690.000 მან. ... „ბ...კს"—80 ათასი, არტ. საზ. მას—80 ათასი, სამხედროს—100 ათასი, მე 2 ქართულ კლუბს—100 ათასი, პოლონურს—155 ათასი, მუსულმანთა კლუბს—155 ათასი პირველ ქართულს—255 ათასი, სახალხო კლუბს—85 ათასი, „უნიონს" —120 ათასი, ... —135 ათასი, სამხატვროს—155 ათასი, საზოგადო საკრებულოს—115 ათასი და ელლინთა კლუბს—155 ათასი მანეთი.

სოციალურ დახმარების წესდება. დამფუძნებელ კრების შრომის კომისიამ მცირე ცვლილებებით მიიღო სოციალურ დახმარების წესდების პროექტი.

ქალაქის სახურხათო ოპერაციები. თბილისის ქალაქის გამგეობას საერთოდ განკარგულებას მოკლე ვადით ...

ვრთამად დაადგინეს ყოველგვარი საშუალებით ხელი დაუჭირონ მთავრობას და დამფუძნებელ კრებას.

„მუშურთა დღეები". 21 მაისს, სახელმწიფო თეატრში გაიმართება წარმოდგენა ახალი პროგრამით მოსკოვის სამხატვრო თეატრის მსახიობთა მიერ, რომლის წმინდა შემოსავალი გადაიდება ქალაქის შრომის ბირჟის „მუშურთა ფონდის" გასაძლიერებლად.

თავდასხმა. 11 მაისს, ღამით, დაახლოვებით 3 საათზე, ბათუმის და ... კანტორა „მე ... ექსპედიტორის კოლია ... ნიღბიანი ... რევოლვერებით და ხანჯლებით ...

ხელზე მოსამსახურეთა კავშირის დელეგატთა საბჭოს პრეზიდიუმი აცხადებს ...

პირველი მაისი

პროვინციაში.

ჩვენი ორგანიზაციისათვის ... საშუალება, მაგრამ ჩვენმა ... მაინც შესძლეს გადალახვა ... ხილ განვითარება და გაძლიერება მათი პოლიტიკურ გამოსვლებისა. ... მოსულმა ... აგიტაციური ხასიათი მისცეს, ... მოწვევის მოხსენებით სახელოვან ... ქართველი ... ფუნქცია ... მსგავსი ... პროკლამაციები, რომელიც მუშა-მოსამსახურეებმა და სოფლელებმა დაიწყეს და მსგავსი ... ზოგი ... მოქმედებისათვის.

წასვლის შემდეგ, გამოირკვა, რომ მათ შორის იყვნენ სპეკულიანტები, ერთი მათგანი გაიძახოდა: „ძირს საბჭოები". მათთან ერთად იყვნენ ბევრი ლენიკანის ჯარიდან გამოქცეულნი, რომელნიც იცნეს ჩვენმა ამხანაგებმა. საერთოდ სანაინის მუშა-მოსამსახურენი და აქ... ...

ქალაქის ბაღის ახლო, და აქედან გადმართენ თავისუფლების მოედნისაკენ. დიდ ტრიალ მინდორზე, სადაც ბანაკებულია ლეგიონები (ყაზარმები) მიტინგს ხსნის კრების თავმჯდომარე მ. მიქელაძე, რომელიც მოკლედ აღნიშნავს პირველ მაისის ისტორიას. შემდეგ ლაპარაკობს ქართველად, ლაპარაკობენ აგრეთვე გვარდიის, ს.-დ. პარტიის, სოციალისტ-ფედერალისტების და ლაშქრების წარმომადგენლები. ყველა ორატორები აღნიშნავენ პირველ მაისის მნიშვნელობას მუშათა კლასისთვის.

საათის ორზე მიტინგი დაიშალა. საღამოს თეატრ „რომაში" მე 10 ქვეითი ათასეულის კულტურულ-განმანათლებელი წრის მიერ გაიმართა წარმოდგენა. ითამაშეს ცაგარლის „რაც გინახავს ვეღარ ნახავ". წარმოდგენა გვარიანათ ჩატარდა.

ქბაყუდიდი.

არტაანი. პირველ მაისს არტაანში დიდებულად შეხვდნენ. ხალხი დილიდანვე ქუჩებში გამოვიდნენ, დღეც საუცხოო კარგი იყო. დღის 1 საათზე გამოვიდნენ ადგილობრივი მუსულმანები ზურნით. იყო მორთული აქლემი, რომელსაც მიყვებოდა ხუთი კაცი, ერთი თათრულად ჩაცმული ქალი. მის გარშემო მრავალი ხალხი მოგროვდა; გაიმართა ცეკვა თამაში. გაიცინეს მაზები თათრის ქალებმა, რომლებიც იქიდან დასცქეროდნენ ამ სანახაობას. გამოვიდნენ ჯარის კაცები მუსიკით და ამან უფრო მისცა სიმშვენიერე დღესასწაულს, არტაანის სამხრეთ ნაწილიდან გამოვიდა ერთი გუნდი სომხების ჯარისა, რომელსაც ჩვენი ჯარი მუსიკით შეხვდა, მოედნის მათთან ერთად შემოუარეს მთელ ქალაქს. დღის ორ საათზე ხალხი მოგროვდა ერთ არხ ალაგას, სადაც წარმოთქმული იყო სიტყვები და მოედნის გამართულიყო წარმოდგენა. მიტინგს შესაფერი სიტყვებით შეხვდა ამხ. მაისურაძე, რომელმაც აღნიშნა დღის მნიშვნელობა. შემდეგ დაიწყო წარმოდგენა პირველად დეკლამაციით წაიკითხა პირველ მაისზე 3 ლექსი. შემდეგ გაიმართა წარმოდგენა. წაიკითხეს ლექსები და სახუმარო სცენები, შესრულებულ იქნა ქართული სიმღერები. იმღერეს აგრეთვე მუსულმანებმაც. ზეიმი დაიშალა საღამოს 7 საათზე. სომხის ჯარის კაცები ჩვენებმა მუსიკით გააცილეს სადგურამდე.

ხაწყალი მეშა.

დუშეთში მაუწყებიათ ცეკვით ამინდისა, ხალხი საქმეთ შეკრებულა ქალაქის ბაღში, სადაც დროშებით და ფოთლებით მორთული იყო ტრიბუნა. კრებას ხსნის ს. დ. ორგან. სახელით ამხ. გ. ცეცხლაძე. მიტინგის თავმჯდომარეთ არჩეულ იქნა ამხ. დ. ქოიშვილი, რომელიც მიესალმა რა ხალხს და მიულოცა პირველი მაისი, ორატორი დაწვრილებით შეეხო დღევანდელ მომენტს და მოუწოდა ხალხს დაიცვან წესიერება და მზად იყვნენ, რათა პირნათლად შეასრულონ თავიანთი მოვალეობა—რაზედაც მოუწოდებს მათ მთელი ხალხის ნებით აღჭურვილი მთავრობა. ილაპარაკეს: ს. ფედ., სახელმწიფო გვარდიის, ქალთა წრის, ნაც. დემოკრატების და სხვა ორატორებმა, რომელთა სიტყვებში გმირული სული, შეუპოვარი ბრძოლის ჟრუანტელი გაისმოდა... „ბრძოლა ძმებო, ბრძოლა მამა პაპური, რომ მტრისაგან არ დაგვეღუპოს სამშობლო... შესძახა მოხუცმა ბაჩანამ მიტინგს... ღრმა შთაბეჭდილება მოახდინა ხალხზე (ქალთა წრის სახელით) ქ. ზოდელავის ძისამ; „რას გვიქადიან ჩვენ მრავალ ტანჯული ქართველი ერის ისტორია და დღევანდელი დღე? ვინც მეტადრე ნამუსიანი და ქუდოსანი ხუროა, რა არის იმის ვალი? თავგანწირული ბრძოლა... სამშობლოსა და დემოკრატიის მტრებს... ქართველი ქალის—დედის ალერსს და სიყვარულს დაიმსახურებს ყოველი გმირი, ვინც შეასრულებს მოვალეობას ჩვენი მთავრობის მოწოდებაზე დაუყოვნებლივ გასწევს სამშობლოს მტერთან მტრულად შესახვედრათ... ილაპარაკა აგრეთვე ბ. ხერხეულიძემ, რომელმაც მოუწოდა ხალხს თავდაცვისაკენ.

მიტინგმა მიიღო რეზოლუცია, რომელიც გადაეგზავნა დამფ. კრებას და სს. სამაზრო ერობასა და ს. დ. ბიურო მორთული იყო დროშებითა და ფოთლებით. ამავე საღამოს ადგ. კლუბის დარბაზში ს. დ. ორგან. სასარგებლოდ დადგმულ იქნა „გამცემი", და გამართული იყო ბუფეტი.

ქარისხალი.

უცხოეთი

რ უ ს ე თ ი.

„ერების თავისუფლება" კავკავში. სოლქის „ჩრეზვიჩაიკის" თავმჯდომარემ ბახშინოვმა შემდეგი ბრძანება გამოსცა: „შემიმდეგ მოსულ ცნობის თანახმად კავკავის მოქალაქენი ხშირათ მართავენ კრებებს, სადაც ირჩევა პოლიტიკური საკითხები და რომლებშიაც დენიკინის აგენტები სარგებლობენ საბჭოთა მთავრობის წინააღმდეგ ბრძოლის საწარმოებლად. ამით ვბრძანებ, რომ ასეთ კრებების გამართვის შესახებ უნდა შემატყობინონ 3 დღით ადრე კრების გამართვამდე და შემატყობინონ დღიური წესრიგიც. თუ ეს მოთხოვნილება არ იქნება შესრულებული, იმ შემთხვევაში დამნაშავენი გადაეცემიან სამხედრო სარევოლუციო ტრიბუნალს, როგორც დენიკინის ჯაშუშები".

მილიცია და რეგულიარული ჯარი. პარტიულ კომიტეტის სასამართლოს სხდომაზე ტროცკიმ სახალხო მილიციისა და ჯარის შესახებ შემდეგი განაცხადა: „მილიციისა და ჯარის შესახებ პარტია რჩება იმავე შეხედულებაზე, რაც დღემდე ჰქონდა: ჯარი მილიციით უნდა შეიცვალოს. ჩვენ შემოვიღეთ ჩვენში მილიციის სისტემის პირველი ჩანასახი, როდესაც ჩვენმა პარტიამ საყოველთაო სამხედრო სწავლება შემოიღო. მაგრამ უკანასკნელ ომმა და საბჭოთა რუსეთის მდგომარეობამ რამოდენიმეთ შეცვალა თვით გეგმა მილიციის მოწყობისა. მილიციის დამცველები ამბობდნენ, რომ მისი შენახვა ჯარზე უფრო იაფი დაჯდებოდა. მაგრამ ეს მტკიცება ახლა მშრალად არაა სწორი. კარგათ მოწყობილი მილიცია, ცხადია, უფრო ძვირი დაჯდება, ვინაიდან იგი ვრცელდება მთელ მასსაზე. ფაქტიურათ იმპერიალისტური ომის დროს ყველა ქვეყნებში მილიციის სისტემას დაადგნენ. ჯარისკაცთა რიცხვი ომის დროს გაიზარდა 5—7—9 ჯერ; ამისათვის არც ერთი მთავრობა არ იყო მომზადებული. ჩვენ უკვე მოვახდინეთ 13 წლის მობილიზაცია. ეს საშუალებას გვაძლევს გადავიდეთ მილიციურ სისტემაზე. არსებითად საქმე ხარჯებში კი არ არის, არამედ—ცოცხალ სამუშაო ძალის შენახვაში. თუ გვინდა არმია გვყავდეს, უნდა არსებობდეს წარმოება; ხოლო რომ წარმოება იქნეს, საჭიროა ქარხნებში, ფაბრიკებში და სახნავ სათესში სამუშაო ძალა არის მოსული. მუდმივი ჯარის არსებობა ეწინააღმდეგება ქვეყნის სამეურნეო განვითარებას. მილიცია კი არ აშორებს შრომას თავდაცვისაგან, არ ანცალკევებს მუშათა კლასს ჯარისგან. მილიციის საფუძველია თავდაცვის შეხამება შრომასთან. როდესაც მუდმივ ჯარიდან მილიციაზე გადავდივართ, იბადება ერთი საკითხი: რა მოხდება, თუ მოულოდნელათ რომელიმე ფრონტზე თავს დაგვესხმება მტერი? აქ არ შეიძლება საქმე ასე წარმოვიდგინოთ: ჯერ მოხდება წითელი ჯარის დემობილიზაცია და შემდეგ მილიციის მოწყობა; არა, ეს პროცესები პარალელურათ იწარმოებს. მხოლოდ ამ წესით შეგვიძლია წარმოების აღორძინება და ბრძოლის უნარის დაცვაც. დღეს ჩვენს წინ შემდეგი ამოცანა სდგას: ჩვენ უნდა გავსთქვიფოთ მთელი საფუძველი სახალხო თავდაცვისა და შევუფარდოთ იგი შრომის ორგანიზაციას.

(„ინფ. რევოლიუც. კომიტეტი" № 9.)

ს ო მ ხ ე თ ი.

მთავრობის მოწოდება. სომხეთის მთავრობამ მოწოდებით მიმართა მოქალაქეებს, რომლითაც მიუთითებს მომენტის სირთულესა და სერიოზულობაზე, აღნიშნავს ზოგიერთ უპასუხისმგებლო პირების ბნელ მოქმედებას მაშინ, როდესაც ოსმალო-აზერბეიჯანის კავშირი საფრთხეს უქადის სახელმწიფოს და მოუწოდებს მოქალაქეებს დაიცვან წესრიგი. მოწოდება შემდეგი სიტყვებით თავდება: „თავისუფალი მოქალაქე და დამოუკიდებელი თავის ადგილზე უნდა იყოს... ყველა მოქალაქენი უნდა შემოიკრიბნენ მთავრობის გარშემო, რომელიც იცავს სომხეთის დამოუკიდებლობასა და თავისუფლებას, ამტკიცებს სახელმწიფო დემოკრატიულ საფუძვლებს. ამ მიზნის მისაღწევათ მთავრობა არ დაიხევს არავითარი დაბრკოლების წინაშე და გაიმარჯვებს თქვენთან ერთად და თქვენთვის.

საგანგებო სასამართლოები. სომხეთში შეიქმნა საგანგებო სასამართლოები, რომლის მოვალეობაც იქნება სახელმწიფო მოღალატეთა და ბოროტმოქმედ სპეკულიანტთა გასამართლება და დასჯა.

სომხეთის საკითხი საკონფ. რომიდან იტყობინებიან, რომ საზავო კონფერენციის დადგენილების თანახმად სან-რემოში ტრაპიზონი გადაეცემა ოსმალეთს. სომხეთს მიეცემა ზღვაზე გასავალი ლაზისტანით ქნება. დიდ უთანხმოებას იწვევს საკითხი არზრუმის შესახებ; ეს საკითხი ჯერ ჯეროვნად გადაწყვეტილი არ არის. კონფერენციამ დაადგინა გაიგოს ვილსონის აზრი ასეთ საკითხების შესახებ. უკანასკნელის შეხედულებას 10 მაისისათვის ელიან.

ა დ ე რ ბ ე ი ჯ ა ნ ი.

ბოლშევიკური ჯარების რაოდენობა. ბაქოდან მოსული პირი გაზ. „სლ." ატყობინებს: ამჟამათ ბაქოში საბჭოთა ჯარი 40 ათასამდეა. ნაწილი ამ ჯარებისა ქვეითად მოვიდა, ნაწილი კი რკინის გზით, ზოგიც კრასნოვოდსკიდან. მთავარი ძალა ორ ნაწილათაა გაყოფილი: ერთი განზრახულია გაიგზავნოს სპარსეთისაკენ, მეორე განჯისაკენ.

ძველი მთავრობის ბედი. მუსავატის მთავრობის წევრებს გაქცევა უნდოდათ ბაქოდან, მაგრამ ვერ მოახერხეს. მატარებელი, რომლითაც ისინი უნდა გამგზავრებულიყვნენ, დაკავებულ იქნა და მთავრობის წევრები დააპატიმრეს; შემდეგ დაპატიმრებულნი გაანთავისუფლეს. როგორც ამბობენ დაპატიმრებულთა შორის უსუფბეკოვი არ ყოფილა; მას დამალვა მოუსწრია.

უთანხმოება მუსულმან და რუს კომუნისტებს შორის. მუსულმანური ადერბეიჯანის მთავრობასა და ჩრდილოეთიდან მოსულ საგანგებო პირებს შორის უთანხმოებამ იჩინა თავი. როგორც სჩანს, ეს უთანხმოება მთელ და მთელის რუს და მუსულმან კომუნისტების გათიშვამდე მიდის. ფაქტიურათ ბაქოში დიქტატორია ს. ორჯონიკიძე, რომელიც საგანგებო მანდატებით ჩამოვიდა ჩრ. კავკასიიდან.

ადერბეიჯანის ჯარი. ადერბეიჯანის ჯარს რუსი კომუნისტები ეჭვის თვალით უყურებენ. მათ სურთ მოახდინონ ადერბეიჯანის ჯარის სრული რეორგანიზაცია. ადერბეიჯანის კერძო ნაწილები დაშლებული არ იქნები. ასკერები ჩაწერილი იქნებიან საბჭოთა ჯარებში. ეს გარემოება წინააღმდეგობას იწვევს მუსულმან კომუნისტების მხრივ.

„ჩრეზვიჩაიკა". ბაქოში უკვე მოეწყო ჩრეზვიჩაიკა, რომელიც მოთავსებულია საქართველოს ყოფილ მისიის ბინაზე. ჩრეზვიჩაიკის მეთაური კრასნოვოდსკიდან მოსული მატროსია.

ზოგი რამ ფინანსიური პოლიტიკისათვის

V.

გადავიდეთ ფინანსიური ხასიათის მიზეზებზე, რომლებიც ჩვენი ბონების კურსს სცემენ და მით კრიზისს აგრძელებენ.

1) გადასახადების ჩამორჩენა ფასების ზრდასთან შედარებით. იმ დროს, როდესაც კანონით დაწესებული გადასახადების რაოდენობა ერთი და იგივე რჩება, ფასები სწრაფად იწევს მაღლა და ამით სახელმწიფოს ხარჯებიც იზრდება. ასეთი მდგომარეობა კი სახელმწიფოს ბიუჯეტს დიდ ზიანს აყენებს.

სახელმწიფოს ბიუჯეტი ვერ აიტანს და დაინგრევა იმ შემთხვევაში, როდესაც შემოსავალი ერთი და იგივე რჩება, ხოლო გასავალი კი სწრაფად იზრდება. ასეთ პირობებში სახელმწიფო იძულებული ხდება დეფიციტი ან ზედმეტი ბონების მოჭრით დაფაროს და ამით საქმე უფრო გააფუჭოს, ან არა და სესხს მიმართოს და დავალიანდეს. ორივე შემთხვევაში ფინანსიური კრიზისი უფრო გაღრმავდება.

ამიტომაც ფასების ზრდასთან ერთად უნდა იზრდებოდნენ ყოველგვარი გადასახადებიც, რომ ამით ბიუჯეტის შემოსავალ-გასავალის შორის ერთგვარი წონასწორობა არ დაირღვეს.

ამასთანავე სახელმწიფოს ფინანსებისათვის უპირველესი და უფრო დიდი მნიშვნელობა თითონ გადასახადების მოწესრიგებას და მათი აკრეფის მოწყობას აქვს, ამიტომაც როგორც სახელმწიფოს, ისე ქალაქის და სოფლის თვითმმართველობათა საბიუჯეტო ფულებიც გაზრდილ უნდა იქნან. უამისოთ სწორი ფინანსიური პოლიტიკის წარმოება შეუძლებელია.

2) გადასახადების თავის დროზე გადაუხდელობა. ყოველგვარი გადასახადები თავის დროზე და სწრაფად უნდა იკრიფებოდეს; მით უმეტეს ეს უნდა ხდებოდეს ჩვენს პირობებში, როდესაც სიძვირე ასე სწრაფად იზრდება და ის ქრონიკულ ხასიათს იღებს. რაც უფრო ჩქარა და სრულად აიკრიფება გადასახადი, მით უკეთესია სახელმწიფოს ფინანსებისათვის; ხოლო რაც დაგვიანდება მათი აკრეფა და ისიც სანახევროთ, ამით ისედაც ფინანსიურად გაჭირვებული სახელმწიფო, უკიდურეს გაჭირვებაში ჩავარდება. სახელმწიფოს ბიუჯეტი მაშინ არის მტკიცე ნიადაგზე დაყრდნობილი, როდესაც მისი ყველა ხარჯები შემოსავლითვე დაიფარება; ეს კი მოხდება მაშინ, როდესაც ხარჯების ზრდასთან ერთად გადასახადებიც გაიზრდებიან და ისინი თავის დროზე უკლებლივ, სრულად აიკრიფებიან.

3) ზედმეტი ბონების ჭრა. ეს ის ტკბილი, მაგრამ ჩვენი ფინანსების მომაკვდინებელი საწამლავი, რომელიც ჩვენ ფინანსიურ კატასტროფას გვიმზადებს.

როგორც ზევითაც გვქონდა აღნიშნული, საქონლის მეურნეობის განვითარებისათვის და მისი ნორმალური ბრუნვა-ტრიალისათვის საჭიროა თვით წარმოების მდგომარეობით, საქონლის რაოდენობით და მისი ბრუნვა-ტრიალის სისწრაფით განსაზღვრული ფულის ნიშნების რაოდენობა. მხოლოდ ასეთ პირობებში შეუძლიან ფულს თავისი დანიშნულება შეასრულოს, როგორც ღირებულობის საზომმა, როგორც საშუალებამ საქონლის გაცვლა გამოცვლისამ. ხოლო ამ გზით განსაზღვრული ნორმის ზევით სხვადასხვა მიზეზებისა გამო ზედმეტი ნიშნების გამოშვება მრავალმხრივ არის საზიანო: ა) ამით ფერხდება საქონლის სწრაფი და ნორმალური ტრიალი; ბ) ფერხდება კრედიტის განვითარება; გ) ხელოვნურად იზრდება, ანუ იბერება საქონლის ფასები; დ) ეცემა ფულის კურსი; ე) ნომინალური ღირებულება უფრო შორდება რეალურს; ვ) ხელფასის რეალური რაოდენობა კლებულობს; ი) უზომოთ იზრდება ბიუჯეტი და სხვა.

აქედან აშკარაა, რომ სახელმწიფომ ყოველივე ზომები უნდა მიიღოს, რათა ზედმეტი ბონების ჭრას და ბაზარზე მათ გამოშვებას ბოლო მოეღოს. ამ მიზნით საჭიროა სხვათა შორის საშუალების გამოძებნა ფასების და ხელფასის ერთ დონეზე შესაჩერებლათ. ამისათვის საჭიროა მუშა-მოსამსახურეთათვის იაფი სურსათის და სხვა პირველ მოთხოვნილების საგნების მიწოდება, რაც უკვე ჩვენი სასურსათო პოლიტიკით ხორციელდება.

შემდეგ ამისა, მიზან-შეწონილი ეკონომიური პოლიტიკის წარმოებით შესაფერი ზომები უნდა იქნას მიღებული სახალხო მეურნეობის ასაყვავებლათ, ამ გზით სახალხო სიმდიდრის გასამრავლებლად და მით თვით სახელმწიფოს შემოსავლის გასაზრდელათ. ასეთ პირობებში სახელმწიფოს შეეძლება მიეცეს ყველა ხარჯების თავისი შემოსავლით დაფარვას, რითაც თავიდან აიცილებს სახელმწიფო ზედმეტი ბონების გამოშვების საჭიროებას.

4) კრედიტის განუვითარებლობა. ჩვენი ფულის კურსის დაცემის და მისი გაუფასურების ერთი მიზეზთაგანია დღევანდელ პირობებში კრედიტის დაცემა და მისი სათანადოთ განუვითარებლობა. კრედიტს მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს, როგორც სახალხო მეურნეობის აყვავებისათვის, ისე სახელმწიფოს ფინანსიური მდგომარეობის გამაგრება—გამტკიცებისათვის. კრედიტი—ეს ის მთავარი ბერკეტია, რომელიც ამოძრავებს და წარმოების გზაზე აყენებს როგორც ვაჭრობა მრეწველობას, ისე სოფლის მეურნეობას. კრედიტობა კი აყვავებს და კვებავს როგორც პირველს, ისე მეორეს და საზოგადოთ ეკონომიურ განვითარებას.

ამიტომაც კრედიტის განუვითარებლობისა გამო, სახელმწიფო იძულებული ხდება ზედმეტი ქაღალდის ფულით [illegible] საქონლის ყიდვა გაყიდვა, რაც სამოლოდ მეტად საზიანოა საქონლის მეურნეობის ნორმალური განვითარებისათვის.

აქედან ნათლად სჩანს, რომ სახელმწიფო იძულებულია კრედიტის განვითარებაზე იზრუნოს. ამ მიზნით მან ხელი უნდა შეუწყოს ყოველგვარ როგორც კერძო, ისე კოოპერატიულ და სხვა ბანკების დაარსებას. ამ გზით სახელმწიფოში ფეხს მოიკიდებს კრედიტი, რაც თავის მხრივ აამოძრავებს სახალხო მეურნეობას, განავითარებს ვაჭრობა-მრეწველობას, სოფლის მეურნეობას და მით გააძლიერებს იმ ეკონომიურ საფუძველს, რომელზედაც დაყრდნობილია თვით სახელმწიფოს პოლიტიკური ძლიერება მოსილობაც.

ეს კი თავის მხრივ მოსპობს ზედმეტი ბონების ჭრის საჭიროებას, რაც ფინანსებსაც გამოასწორებს.

თ. ართმაშვილი.

(შემდეგი იქნება).

ამხ. რ. ჩიხლაძის გარდაცვალების წლის თავი

კვირას, 9 მაისს, დილის 11 ს., ქუკიის წმინდა ნინოს სასაფლაოზე, დანიშნული იყო ამხ. რაფიელ ჩიხლაძის გარდაცვალების წლის თავის აღსანიშნავათ სამოქალაქო პანაშვიდი.

დღის 12 საათზე მეორეზე რაიონული კოლეგიის სახელით პანაშვიდი გახსნა ამხ. ს. [illegible], რომელმაც მოკლედ დაახასიათა გარდაცვალებული და აღნიშნა მისი დვაწლი მეორეზე რაიონის წინაშე, როგორც თავმჯდომარის და დაუღალავი მუშაკის.

პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სახელით შინაარსიანი სიტყვა წარმოსთქვა ამხ. ნ. რამიშვილმა. ორატორი მოკლეთ შეეხო განსვენებულ მოძრაობას, პირველ მუშაობის მსვლელობას ამ ხნის განმავლობაში და გარდაცვალებულის როლს ამ მუშაობაში. მან მოიყვანა ადგილები მისი ბიოგრაფიიდან, დაახასიათა რაფიელი, როგორც დაუშრეტელი ენერგიის მქონე მუშაკი და შეუდარებელი სახალხო ტრიბუნი და ეხლანდელ 3 რუსის თუნდაც იყო ყოველდღე ასეთი იშვიათი მუნებრივი ნიჭის და ენერგიის მქონე ადამიანი. დასასრულ მან გამოსთქვა სურვილი, რომ ჩვენს პარტიას დაეწყოს თავის ძვირფას პირთა დაფასება და მათი პატივისცემა.

პანაშვიდი გათავდა დღის 1 ნახ. ს.

X.

სოციალისტური აზროვნება და კოოპერაცია დასავლეთ ევროპაში *)

სოციალისტებმა და სოციალისტურმა პარტიებმა არა ერთხელ იცვალეს აზრი კოოპერაციაზე. დაწვრილებით ამაზე ლაპარაკი შორს წაგვიყვანდა, ამ შემთხვევაში საკმარისია მოკლედ დავახასიათოთ ორი ხანა ძველი უტოპისტური და თანამედროვე სოციალისტური.

პირველ ხანაში უტოპისტებისთვის კოოპერაცია და სოციალიზმი ერთი და იგივე იყო. სიტყვა კოოპერატივი პირველად ოუენმა იხმარა. კოოპერატივი მისი გეგმის თანახმად იყო (ან უკეთ რომ ვსთქვათ, უნდა ყოფილიყო) პატარა საზოგადოება, სადაც სცხოვრობდა დაახლოვებით 1500—2000 სული. ეს პატარა საზოგადოება თვით ამზადებდა ყველაფერს, რაც მის მცხოვრებთათვის საჭირო იყო. კოოპერატივს ან კომუნას (ეს მეორე სახელი იყო) უნდა დაემზადებია საჭმელი და ტანთსაცმელი, აეშენებია სახლები, დაებეჭდა წიგნები და სხ. მხოლოდ იშვიათ შემთხვევებში თუ კოოპერატივს რაიმე ზედმეტი საგანი ექნებოდა, ის გაუცვლიდა მას მეზობელ კოოპერატივს, მისთვის საჭირო ნივთზე. როდესაც ასეთი კოოპერატივები მოეფინებოდნენ მთელ ქვეყანას, მაშინ დამყარდებოდა სოციალიზმი.

ასე ჰქონდა სოციალიზმი წარმოდგენილი მეორე უტოპისტს ფურიესაც. მის ფალანგებში და ოუენის კოოპერატივებში ის არსებითი განსხვავებაა, რომ ფურიე ჰყოფდა შექმნილ ღირებულებას სამ ნაწილად; მშრომელს, უნარიან მომუშავეს და კაპიტალისტს; ოუენი კი აღიარებდა სრულ კომუნიზმს. კომუნის ქონებაში ყველას თანასწორი წილი ჰქონდა.

ოუენს და ფურიეს ეგონათ მათი გეგმა მალე განხორციელდებოდა. ისინი ფიქრობდნენ, რომ მუშები და კაპიტალისტები თანასწორათ დაუჭერდნენ მათ მხარს. მაგრამ, როგორც ვიცით, მათი იმედები არ გამართლდა. კომუნამ და ფალანგამ ვერ მოიკიდეს ფეხი. მრავალგვარმა ცდამ უნაყოფოთ ჩაიარა. ამის უმთავრესი მიზეზი ის არის, რომ დღეს ქვეყნის პატარა პატარა ეკონომიურათ დამოუკიდებელ საზოგადოებებათ დაყოფა შეუძლებელია.

უტოპისტების მიმდევრები ამას ვერ ხვდებოდნენ იმ დროს და ენერგიულად განაგრძობდნენ მუშაობას. მათ გადასწყვიტეს კომუნისათვის საჭირო თანხის მოსაგროვებელი საზოგადოებების [illegible] ინგლისში მომხმარებელ საზოგადოებათა ხასიათი მიიღეს. 1820 წ. მათი რიცხვი 500 აღწევდა, მაგრამ ისინი რამოდენიმე წლის განმავლობაში გაქრნენ. მხოლოდ 1844 წ. ინგლისის ქ. როჩდელში დაარსდა მომხმარებელი კოოპერატივი. ამ კოოპერატივის დამფუძნებლებმა აღიარეს, რომ როდესაც მოაგროვებენ საკმაო თანხას, უნდა დაარსებულ იქნას კომუნა. მაგრამ კი მათ შემოიღეს ისეთი წესი, რომელიც კოოპერატივს საშუალებას აძლევდა არსებულ პირობებში გაფართოებულიყო. ამ წესს დაერქვა როჩდელის პრინციპები. ეს პრინციპები ეთ მუხლათ იყოფა. მათ შორის საყურადღებოა შემდეგი:

კოოპერატივის წევრებს თანასწორი ხმა აქვთ, მიუხედავად იმისა,—ვინ რამდენი პაი შეიძინა; მოგება ნაწილდება იმისდა მიხედვით, თუ ვინ რამდენი საქონელი შეიძინა კოოპერატივში; მოგების ნაწილი უნდა გადაიდოს განმანათლებელი საქმისათვის; კოოპერატივის კარი ყველასათვის ღიაა.

როჩდელის მომხმარებელი საზოგადოების დამფუძნებლებმა, ან როგორც მათ უწოდებენ, როჩდელის პიონერებმა დაუდეს საფუძველი თანამედროვე მომხმარებელთა კოოპერაციის მოძრაობას. ასე უნდა ვსთქვათ მხოლოდ იმ გარემოებას, რომ როჩდელის პიონერებს მიზნად ჰქონდათ დასახული ოუენის ე. ი. უტოპისტური სოციალიზმი.

საფრანგეთში, როდესაც ფურიეს ცდამ შესაფერი ნაყოფი ვერ მოიტანა, დაიბადა საწარმოო კოოპერაციის იდეა. მის პროპაგანდისტათ გამოვიდა ბიუშე. ის ფიქრობდა, რომ მუშებმა თვითონ უნდა დააარსონ ქარხნები და თავის თავის ბატონ-პატრონი თითონ გახდნენ. ამ ქარხანაში დამზადებული საქონელი თავისუფალ ბაზარზე უნდა გაეტანათ გასაყიდათ. როდესაც საწარმოო კოოპერატივები ფეხს მოიკიდებდნენ, შემდეგ შეიძლებოდა კომუნების დაარსება.

ბიუშეს გეგმაში შეიტანა ცვლილება ლუი ბლანმა. 1841 წ. მან გამოაქვეყნა ცნობილი წიგნი „შრომის ორგანიზაცია". აქ ის ამტკიცებდა, რომ საწარმოო კოოპერატივები მთავრობამ უნდა დაარსოს და წლის შემდეგ, როცა მუშები ერთმანეთს გაიცნობენ, წარმოება მათ მიერ არჩეულ ადმინისტრაციის ხელში უნდა გადავიდეს. ბიუშეს და ლუი ბლანის იდეები პოპულიარული იყვნენ მუშათა მასსაში. 1848 წ. შემდეგ ათასამდე საწარმოო კოოპერატივი დაარსდა, მაგრამ ორი სამი წლის შემდეგ თითქმის ყველა მოისპო.

ჩვენ ვხედავთ ამრიგად, რომ უტოპიურმა სოციალიზმმა წარმოშვა მომხმარებელი კოოპერაცია ინგლისში და საწარმოო კოოპერაცია საფრანგეთში. ერთსაც და მეორესაც მიზნათ ჰქონდათ დასახული სოციალიზმი უტოპისტების გეგმის თანახმად.

მომხმარებელმა კოოპერაციამ ინგლისში მტკიცე ნიადაგი მოიპოვა და თანდათან ზრდა დაიწყო, მაგრამ მის წევრებს და ხელმძღვანელებს სოციალიზმი დაავიწყდათ. ისინი გაიტაცა მოგების განაწილებამ. დამახასიათებელია ამ მხრით ვანდერველდეს მიერ მოყვანილი მაგალითი. ერთი ინგლისელი მოწაფე შინ რომ დაბრუნდა სკოლიდან, ნახა ახალი დაბადებული ძმა. სად იყიდეთ, იკითხა. მაღაზიაში ვიყიდეთ. უპასუხეს, მამამ თავი გაიქნია და სთქვა: სჯობდა კოოპერატივში გეყიდნათ, მეორე კერძ დივიდენდს (მოგების ნაწილს) მივიღებდით.

საწარმოო კოოპერაციამ საფრანგეთში, როგორც ვიცით, ვერ მოიკიდა ფეხი. უმრავლესობა მოისპო, რამოდენიმე კი კაპიტალისტურ საქმეთ გადაიქცა. მიუხედავად ამისა, საწარმოო კოოპერაციის იდეა პოპულიარული იყო ფართო მასსაში. ინგლისში ამ იდეის გამავრცელებელნი გახდნენ ქრისტიანი სოციალისტები (христіанскіе соціалисты) გერმანიაში კი ლასალი მოუწოდებდა მუშათა მასსას პოლიტიკური ძალა-უფლება ხელში ჩაეგდოთ და საწარმოო კოოპერატივები სახელმწიფოს ხარჯზე აეშენებიათ.

ყველა ამ გარემოებათათვის არ შეიძლება არ გაეწია ანგარიში კ. მარქსს. როდესაც ინტერნაციონალი დაარსდა 1864 წ. მან თავის მიმართვაში სხვათა შორის აღნიშნა, რომ კოოპერაცია არის ერთ საშუალებათაგანი სოციალიზმის მისაღწევათ. შემდეგ კოოპერაციის შესახებ დაისვა კითხვა 1860 წ. ჟენევის კონგრესზე. გამოტანილ იქნა ვრცელი რეზოლუცია, სადაც ნათქვამია: „ჩვენ ვცნობთ კოოპერატიულ მოძრაობას ერთ საშუალებათ იმ ძალთა შორის, რომლებიც თანამედროვე საზოგადოებას გარდაქმნის სოციალისტურ საზოგადოებათ". მაგრამ იქვე ქვემოთ არის ნათქვამი: „ჩვენ ვურჩევთ მუშებს უპირატესობა მისცენ—საწარმოო კოოპერატივებს მომხმარებელი კოოპერატივების წინაშე". კაპიტალის მესამე ტომში მარქსი ამბობს: „კოოპერატივები [illegible] ძალით საწარმოო საქმეს გაუძღვებიან კაპიტალისტებს". ეს ნაბიჯია სოციალიზმისაკენ.

მიუხედავად ამისა საწარმოო კოოპერაციამ ვერ გაამართლა იმედები. გარდა ამისა ბურჟუაზიული პარტიები შეეცადნენ საწარმოო კოოპერაცია მუშათა მასსის მოსატყუებელ საშუალებათ გამოეყენებინათ ისინი თითონ აარსებდნენ კოოპერატივებს უმუშევართათვის. მოძრაობა, რომელიც წინეთ სოციალისტური იყო, ამბობს ბელგიელი სოციალისტი მერტრანი, ყველგან შემთხვევაში ხელმძღვანელ შეიქნა. ასეთ შემთხვევაში თავისთავად ცხადია, რომ მარქსისტები საფრანგეთში და გერმანიაში შეებრძოლნენ საწარმოო კოოპერაციას, როგორც სოციალიზმისთვის მისაღწევ საშუალებას. მათ მიაღწიეს მიზანს. მუშათა მასა ჩამოშორდა საწარმოო კოოპერაციას.

ამით დამთავრდა პირველი ხანა. ამავე დროს მომხმარებელი კოოპერაცია, რომელიც სოციალისტურ იდეალს მოშორდა, ნელა ჩამოშორდა, თანდათან გამაგრდა. ინგლისიდან ის გადმოვიდა საფრანგეთში, გერმანიაში, ბელგიაში და სხ. პირველ ხანებში მომხმარებელი კოოპერატივები არ იქცევდნენ მარქსისტების ყურადღებას. მაგრამ როდესაც ისინი თანდათან გაძლიერდნენ, ძალა უნებურათ მიიქციეს ყურადღება. გერმანელებმა და ფრანგებმა სხვა და სხვა პასუხი გასცეს მომხმარებელ კოოპერაციას. გერმანიის სოციალ-დემოკრატიამ პირველათ განაცხადა, რომ მომხმარებელი საზოგადოებები უნდა გამოეყენოთ ან დევნილ ამხანაგების თავშესაფრათ. მაგრამ როდესაც მომხმარებელი კოოპერაცია უფრო გაიზარდა და 1903 წ. დაიწყო სხვა ფორმის კოოპერატივებს, სოციალ-დემოკრატიულმა პარტიამ აღიარა მომხმარებელი კოოპერაცია სოციალიზმის მისაღწევ საშუალებათ. არსებობს სამი ფორმა მუშათა მოძრაობის—პოლიტიკური პარტია, პროფესიონალური კავშირი და მომხმარებელი კოოპერაცია. ესენი მიიყვანენ თანამედროვე საზოგადოებას სოციალიზმამდე. ასე ფიქრობდა და ფიქრობს გერმანიის სოციალ-დემოკრატია. დაახლოებით ეს აზრი არის გატარებული კ. კაუცკის ბროშურაში—„მომხმარებელი საზოგადოება და მუშათა მოძრაობა". ის ამბობს: პროფესიონალურ კავშირებთან ერთად, რომელნიც შრომის პირობების გაუმჯობესებისთვის იბრძვიან, პროლეტარიატის პოლიტიკური ბრძოლების მოკავშ-

*) მოთავსებულია პარტიული წრილობის გამო, სადაც კოოპერაციის შესახებ დასმული არის საკითხი.

ბისთვის ბრძოლასთან ერთად, კოოპერატიული მოძრაობაც ითამაშებს დიდ როლს". მან მხედველობაში აქვს მომხმარებელი კოოპერაცია. ორგანიზაციულად გერმანიის სოციალ დემოკრატიის აზრით მომხმარებელი კოოპერაცია დამოუკიდებელი უნდა იყოს. მხოლოდ პარტია უნდა შეეცადოს კოოპერაცია მის იდეური გავლენის ქვეშ იყოს.

საფრანგეთის და ბელგიის სოციალისტებმა 1880 წ. მოკიდებული დაიწყეს სოციალისტური მომხმარებელი კოოპერატივების დაარსება. მათ შეიტანეს რაჩდელის პრინციპი. (კოოპერატივის კარი ღიაა ყველასთვის). ისინი იღებდნენ კოოპერატივში მარტო სოციალისტურ პარტიის წევრებს. ამიტომ საფრანგეთში და ბელგიაში განვითარდა ე. წ. სოციალისტური და ნეიტრალური მომხმარებელი კოოპერაცია. მათ ჰქონდათ საკუთარი ცენტრალური კავშირები. სოციალისტურ წრეებში გაიმართა კამათი კოოპერაციის დამოუკიდებლობის შესახებ.

კოოპერატიული მოძრაობა იმდენათ საყურადღებო შეიქნა, რომ მის შესახებ კითხვა დაისვა ინტერნაციონალის კონგრესზე კოპენჰაგენში 1910 წ. აქ გაიმარჯვა გერმანიის სოციალდემოკრატიული პარტიის შეხედულებამ. კონგრესის რეზოლიუცია ამბობს, რომ კოოპერაცია მესამე ფორმაა მუშათა მოძრაობის. პოლიტიკური პარტიების, პროფესიონალური კავშირების და კოოპერაციის შეთანხმებული მუშაობა მიგვიყვანს ჩვენ სოციალიზმამდე. ამას გარდა კონგრესმა განაცხადა, რომ ორგანიზაციულად კოოპერაცია დამოუკიდებელი უნდა იყოსო.

ორი წლის შემდეგ, ე. ი. 1912 წ. საფრანგეთის სოციალისტებიც დადგნენ ინტერნაციონალის მიერ ნაჩვენებ გზას. ამ წელში სოციალისტური და ნეიტრალური კოოპერატიული ცენტრები გაერთიანდნენ. მხოლოდ ბელგია მუშაობს ძველებურათ. ბელგიის სოციალისტების ბელადმა ვანდერველდემ კოპენჰაგენის კონგრესის შემდეგ გამოაქვეყნა შრომა („ნეიტრალური და სოციალისტური კოოპერაცია") სადაც ამტკიცებს სოციალისტური კოოპერაციის (ე. ი. კოოპერაციის პარტიის დამორჩილების) უპირატესობას. ის ამბობს: გერმანიაში ფორმალურათ მუშათა კოოპერაცია დამოუკიდებელია, ფაქტიურათ კი პარტიის იდეურ გავლენის ქვეშ მუშაობსო. [illegible] ტივის არა არის ვალდებული იყოს პარტიის წევრი.

უფრო მჭიდრო კავშირია მუშათა კოოპერაციას და პარტიის შორის ავსტრიაში. აქ კოოპერატივის ცენტრში ჰყავს წარმომადგენელი პარტიის ცენტრალურ კომიტეტს. ასევე კოოპერაციას ჰყავს წარმომადგენელი პარტიის ცენტრში. არსებითი განსხვავება გერმანიის და ავსტრიის სოც. დემოკრატიის პოლიტიკაში არ არსებობს. ისინი ორივე ადგანან ინტერნაციონალის ნაჩვენებ გზას.

ბაზი უნდა გავუსვათ იმ ფაქტს, რომ თუ ეტაპისტები კომუნის და საწარმოეთ კოოპერატივებს სთვლიდნენ მისაღწევ ერთად ერთ საშუალებათ, თანამედროვე სოციალისტები კოოპერაციას სთვლიან მუშათა მოძრაობის მესამე ფორმათ.

საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული პარტია წელს პირველათ აყენებს საკითხს კოოპერაციის შესახებ. უნდა ვიფიქროთ, რომ ის იდგას მეორე ინტერნაციონალის მიერ ნაჩვენებ გზით.

ალ. დეკანოზიანი.

ს.-დ. პარტიაში

ბორჩალოს მაზრის ს. ს. დ. მ. პ. ორგანიზაციათა წარმომადგენლების პირველი ყრილობა.

(დასასრული).

აგრარულ რეფორმის შესახებ მოხსენებას აკეთებს გრობის გამგეობის აგრარულ განყოფილების გამგე—გ. ნარიკაშვილი.

გასულ წლის ზაფხულზე სხვადასხვა სოფლებში გაიგზავნა სადგილ-მამულო კომისიები, რომელთაც ევალებოდათ: 1) მემამულეთათვის ნორმის დატოვება და 2) ზედმეტ მიწების ჩამორთმევა. [illegible] 6, 7, 15 და 40 დეს. [illegible]

[illegible]

ბი ამ მხრივ ამდაც მომავალში გამოს წორდება. მომხსენებელი დასასრულ მოუწოდებს ყრილობას, რათა უკანასკნელმა დაავალოს ადგილობრივ ორგანიზაციებს ხელი შეუწყონ აგრარულ რეფორმის ცხოვრებაში გატარებას. მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლიუცია: „რადგანაც მიწის მუშებისათვის ყველაზე უფრო საჭირო-ბოროტო კითხვა მიწის საკითხია,—ამიტომ ყრილობა ავალებს ერთობას განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს მიწის კანონის ცხოვრებაში სასწრაფოთ გატარებას და ამასთანავე ავალებს ყველა ორგანიზაციებს და ამხანაგებს სწორი ცნობები მიაწოდონ სათანადო კომისიებს ამა თუ იმ პირის მიწის რაოდენობის შესახებ".

ამის შემდეგ ყრილობა ისმენს ამხ. რ. რამიშვილისა და ი.—ლის მოხსენებას ინტერნაციონალზე და აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ ყრილობა იწონებს ამ საკითხის შესახებ ცენტრალურ კომიტეტის მიერ გადაწყვეტილებას.

შემდეგ მოსმენილ იქნა მოხსენება ამხ. ი—ლისა და რ. რამიშვილისა იმის შესახებ, დასაშვებია თუ არა, რომ მთავრობაში შედიოდეს პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის წევრი. მომხსენებლები ამტკიცებენ, რომ ამ მოვლენას დღემდე ჰქონდა ადგილი, მაგრამ არავითარი ზიანი მას არ მოუტანიაო. კითხვამ კამათი გამოიწვია. ბოლოს წარმოდგენილ იქნა ორი რეზოლიუცია; თითქმის ერთხმად (ერთმა თავი შეიკავა) მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლიუცია: „ბორჩალოს მაზრის ს. დ. ორგანიზაციათა ყრილობა აღიარებს პრინციპიალურათ დასაშვებათ, რომ მთავრობის წევრი იყოს იმავე დროს ცეკას წევრიც, მხოლოდ იმ პირობით კი, რომ როდესაც კითხვა რომელიმე მთავრობის წევრს, [illegible] გადაწყვეტა ხმის უფლება არ ჰქონდეს".

ბორჩალოს მაზრის გლეხების მუშაობის შესახებ მოხსენებას აკეთებს [illegible] ის აცნობს ყრილობას გლეხების დაუღალავ, როგორც ყაჩაღობასთან ბრძოლაში, ისე ხელისუფლების ჩვენი დამოუკიდებლობის და თავისუფლების განმტკიცების საქმეში. ყაჩაღობასთან ბრძოლა ბორჩალოს მაზრაში ხშირათ სახალხო ლაშქრის, განსაკუთრებით [illegible] ამიტომ ამ საკითხმა ყრილობის განსაკუთრებული ყურადღება მიიქცია. აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ, ყრილობამ მიიღო შემდეგი რეზოლიუცია: „გაითვალისწინა რა ყრილობამ [illegible] [illegible]

[illegible]

ლობა ერ 9 წლამდე და თვიური პირადი გადასახადის შესახებ და დაადგინა, ერთდროული გადასახადი დაწესდეს 10 მან. თვიური—5 მან.

შემდეგ არჩეულ იქნა სამაზრო კომიტეტი და ხარვეზით კომისია. პირველში აირჩიეს 15 კაცი: პ. კავკასიძე, რ. ბ. რამიშვილი, ა. გაჩავა, ა. ბილამიზიშვილი, ს. მგალიძე, პ. იოსელი, ე. ქამერიძე, ქ. ზარიტაინოვი, რ. ა. ქარამიშვილი, ი. ქართველიშვილი, ი. მეღრაძე, ი. ბეჟუაშვილი, მ. მაისურაძე, შ. შავიშვილი, მ. ავქაშვილი; კანდიდატებათ: დ. მეროძე, გ. ხომიზამაძე, ა. ახობაძე, ს. სულიმაშვილი, ივ. ბარატელაშვილი.

სარევიზიო კომისიაში აირჩიეს სამი კაცი: ტ. გარსიაშვილი, პ. იოანიდი, გ. ბარბაქულაშვილი; მათ კანდიდატებათ: გ. პეტრიაშვილი, მ. ქებაძე.

ს. დემოკრატიულ პარტიის ყრილობაზე დასაწრებლათ აირჩია ყრილობამ რ. გ. რამიშვილი; თუ ის ვერ წავიდა რაიმე მიზეზების გამო, მაშინ მის მაგივრათ გაიგზავნება რ. ა. რამიშვილი.

კრების დადგენილების თანახმად დასასრულ მოსმენილ იქნა მოხსენება მომენტის შესახებ. მოხსენებას აკეთებს ამხ. რ. გ. რამიშვილი. მცირე კამათისა და აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლიუცია: „ყრილობამ მოისმინა მოხსენება მიმდინარე მომენტზე და ეთანხმება ლიდერებს, რომ საქართველოს სოციალდემოკრატიულ პარტიის და მისი ლიდერების წყალობით საქართველოს რესპუბლიკის დემოკრატია, განსაკუთრებით გრიგოლოვანის, ყოველ მხრივ უფროს პირობებში ცხოვრობს, სხვა ქვეყნების დემოკრატიასთან შედარებით. რომ თავისუფლებით გაუმჯობესდა მუშათა კლასისა და სახელმწიფოთ მშრომელთა მდგომარეობა.

სოციალდემოკრატიულმა ყრილობამ ყოველგვარი საშუალებები უნდა გამოიყენოს ჩვენში არსებულ ფორმებათ დემოკრატიულ წესწყობილებას განამტკიცებლათ და სახელმწიფოებრივ ძალაუფლების საქმეში [illegible]

[illegible]

არსებულ კომისიები ეწოდება კოლექტივის მიერ შექმნილ კომისიას, უკანასკნელს აქვს დამოუკიდებლობა სათანადო ადმინისტრატიულ ორგანოსთან, შეიარაღების მიწოდების სიას ცნობისთვის და ადმინისტრაციის კოლექტივი და ისე უდგენს პიროვ. კავ. სეკრეტარიატს".

მოსმენილ იქნა რკინის გზის ლიანდაგზე ორი „ოსხდიკის" მოწყობის შესახებ მოხსენება. კოლექტივმა დაავალა იმავე კომისიას განაგრძოს რკინის გზის სხვა ლაინებზე პარტიული ორგანიზაციების მოწყობა.

დაავალა არსებულ კომისიას დაუყოვნებლივ მოაწყოს სანაინში ქვე-კოლექტივი. 1 მაისს შემოსავლის შესახებ მოხსენებას აკეთებს ამხ. ბოკერია. კოლექტივს დარჩენია წმინდა შემოსავალი 4,700 მან.

პ. ლიხელი.

მუშათა შორის

თბილისი 19 აპრილს შესდგა თბილისის რკინის გზის მუშების რაიონის კრება. დღის წესრიგში იყო: რკინის გზელთა გვარდიის შტაბის შემადგენლობა, 2) რ. გ. გზელთა გვარდიის შტაბის კულტურულ-განმანათლებელი სექციის განცხადება, 3) ლიანდაგის მუშა და ეთი მიწერაშვილის ამბავი, 4) პ. ნაზარიძის და სხვა მუშათა დანაშაულის განხილვა.

პირველი საკითხი, რომელიც მდგომარეობდა იმაში, რომ დასაცავი გვარდიის დარჩენილი ქვეით-ოფიცრებს, რომლებიც თბილისში იმყოფებიან და არავითარი კონება არ გააჩნიათ, მიეცეთ სურსათი ისევე, როგორც ეძლევათ რკინის გზის მუშებს, შემადგენლობა დაკმაყოფილებულ იქნა. რკინის გზელთა გვარდიის შტაბის კულტურულ-განმანათლებელი სექციის აზრით, რომ [illegible]

[illegible]

იგი წინათაც ყოფილა შემჩნეული ასეთ საქმეებში და ამიტომ დასაბუთებულ იქნა ადმინისტრაციის დადგენილება.

ს. ქ.

ჰრონიკა

ატენის თემი. ლიგი ხანია ატენის ხეობაში დათარეშობენ ყაჩაღები, რომელთა რიცხვიც დღითი დღე მატულობს. ჯერ კიდევ შარშან არა ჰქონდათ აქაურ მცხოვრებლებს ყაჩაღებისაგან მოსვენება. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

სხვა ცოტათ თუ მეტათ შეძლებულ პირებს მუქარის წერილებით სთხოვს ფულს, ერთი სიტყვით,—ამუჩატ ბანდა როგორც ადგილობრივი მცხოვრებლების, ისე მთავრობა.

უკანონ არწივსაგით ლეკვამა [illegible] [illegible]

[illegible]

გზები და სხვა, რაც უფრო დაწინაურებულ ქვეყნებში ხდება. მაშინ ხალხიც უფრო მჭიდრო კავშირს დაიჭერს მთავრობასთან და ყაჩაღობას ადგილი აღარ ექნება.

ინტერნაციონალისტი.

განცხადებანი

ექიმი

ნ. ა. არუთინოვი

სპეციალურათ სიფილისი (606 და 914) ვენერიული ტრიპერი, შარდის ორგანოების ოპერაცია ნეისკოპია (საშარდე მილის) (1555—თ.)

ექიმი

ა. ლევენშტეინი

შინაგანი და ნერვთა სნეულებანი რენტგენის და ელექტრო სამკურნალო კაბინეტი. მიღება დილის 11—12 ს. და საღამოს 4—7 ს. კრილოვის ქ. № 5 ბინა 8, ტელეფონი 12—46. (1518—თ.)

ექიმი

ნ. დ. ტერიაშვილი

იღებს ქალებს და ბავშვებს სნეულებით ავადმყოფებს მიღება დილა შუადღე 1—3 და საღ. 4—5 ჩერქეზოვის ქუჩა № 22 [illegible] (1325—25—2)

ექიმი

ხოლოდოვ ოსიპის მ ჯაფარიძე

იღებს ქალისა და [illegible] ავადმყოფებს დილით 12—2 ს. საღ. 5—7 ს. მუღნიის ქ. № 5. (1303—25—2)

ექიმი ა. დ. კეკელია

სპეციალურად: სიფილისი (შეშხაპუნება „606" და „914") ვენერიული და კანის სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება ყოველდღე დილით 9—11 და საღამოთი 4—6 საათამდე. მისამართი: მიხაილოვის პროსპექტი № 116, სასტუმრო „ნოვ"-ს პირდაპირ. ტელ. 14—23. (1243 25—1)

თბილისში პროფესორი დოქტორი მედიცინისა

ვ. ა. მოსაშვილი

გადმოვიდა ლერმონტოვის ქუჩაზე ა. ი. ბოროვენიძის სახლში, № 5, [illegible] მიღება შინაგანი და ნერვების სნეულებებით ავადმყოფთა დილით 12—1 ს., საღამოთი 5—6 საათამდე. (1327—25—1)

ექიმი

პ. ა. მარტიროვი

სპეციალურად კანისა და ვენერიული სნეულებანი (სიფილისი „606" და 914" შეშხაპუნება). მიიღებს: დილით 8—9 საათ. საღ. 5—7 საათ. სერგიევის ქ. № 9, [illegible] (1328 25—2)

ექიმი

ქალი ანაშიძე

[illegible] შინაგან სნეულებით, [illegible] „606" შეშხაპუნებით. [illegible] (კუპ. 326.)

კბილის ექიმი

ე. თ. დოლის-მელიქოვი ჯიბლაძისა

და მისი ასისტენტი ბ. ა. [illegible] კბილით ავადმყოფებს: აკეთებენ [illegible] კბილებს, [illegible] კბილებს. ავადმყოფებს მიიღებენ დილის 10—2 საათ. და საღ. 4—6 საათ. ანას ტასის ქუჩა № 13. ტელეფონი 3—63, (24—5)

ექიმი

ნიკოლოზ მახვილაძე

იღებს განსაკუთრებით შინაგან სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 4—6 საათამდე. მისამართი: [illegible] ქ. № 11, [illegible] (1255 48—5)

ექიმი

გენრიხ ისააკ მე ვოლფი

ღებულობს ყურის, ცხვირის და ყელის სნეულებით ავადმყოფებს დილით 1—2 ს, საღ. 4—7 ს. პლეხანოვის პრ. № 76 (მიხეილის), ტელეფონი 7—33. (1304 25—1)

მედიცინის დოქტორი

ივ. ლელაძე

სიფილისი, ვენერიული და კანის ავადმყოფობა, მიღება საღამოს 4—7 საათ. [illegible] ქუჩა, სახლი № 2, ბინა 14 ნ. პლეხანოვის პროსპექტის შესახვევში. (1259—24—5)

ქალი მ. ა. შაფრანი

სპეციალურად სიფილისი და მისი შედეგები (შეშხაპუნება „606" და „914") ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე ორგანოების სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. ქალებს 4—5 ს. [illegible] მისამართი [illegible] ქუჩა № 33. (1288 25—2)

დოქტორი

გ. გ. მეგრაბიანცი

შინაგანი ავადმყოფობა—ქლიქი და ხუნდი. იღებს ახალ რენტგენ-ელექტრო კაბინეტში. გამოკვლევა და წამლობა სხივებით. [illegible] ქ. № 23, ტელეფონი 7—92, მიღება ყოველ დღე 9—12 ს. და საღამოს 6—8 საათამდე. (1250 25—1)

ექიმი

ი. ი. ჭეიშვილი

იღებს სპეციალურად: სიფილისი (შეშხაპ. 606—914) ვენერიულ და საშარდე ორგანოების სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე დილ. 9—11 ს. და საღ. 5—7 ს. [illegible] ქუჩა № 72, [illegible] (1324—თ.)

ნუმერატორი [illegible] [illegible] [illegible] ა. რუსთაველის [illegible] № [illegible]